

چگونه

اظهارنامه بنویسیم؟

حسین زینالی

وکیل پایه یک دادگستری

زینالی، حسین -	: سرشناسه
چگونه اظهارنامه بنویسیم / مولف حسین زینالی	: عنوان و نام پدیدآور
تهران : چراغ دانش، ۱۳۹۷	: مشخصات نشر
.۱۹۰ ص.	: مشخصات ظاهری
۹۷۸-۶۰۰-۴۴۳-۲۲۹-۰	: شابک
فیبا	: وضیعت فهرست نویسی
.۱۸۰ کتابنامه: ص.	: یادداشت
دادخواست (آین دادرسی مدنی) -- ایران -- فرمها	: موضوع
Complaints(Civil procedure)--Iran--Forms,blanks,etc	: موضوع
آین دادرسی مدنی -- ایران -- فرمها	: موضوع
Civil procedure--Iran--Forms,blanks,etc	: موضوع
دعاوی -- فرمها و پرسشنامهها	: موضوع
Claims--Forms	: موضوع
نامه‌نگاری حقوقی -- ایران	: موضوع
Legal correspondence--Iran	: موضوع
حقوق -- نویسنده‌گی	: موضوع
Legal composition	: موضوع
۱۳۹۷۸۹۶/۱۷۱۰ KMH	: رد بندی کنگره
۵۵۰۵۵۳۴۷	: رد بندی دیوبی
۵۳۰۱۱۲۷	: شماره کتابشناسی ملی

شناسنامه

عنوان کتاب: چگونه اظهارنامه بنویسیم؟

مؤلف: حسین زینالی

ناشر: انتشارات چراغ دانش

ناظر چاپ: طیب زینالی

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۸

قطع و تیراز: وزیری / ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۷۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۳-۲۲۹-۰

کد کتاب: ۸۰۵

www.cheraghdanesh.com

دفتر مرکزی: تهران، میدان هفت تیر، وروودی مدرس، کوچه مازندرانی

پلاک ۴، طبقه ۳ و ۶ واحد ۷ و ۱۴

تلفن پخش و فروش: ۰۲۱ ۸۸۳۲۷۲۵۱ - ۸۸۸۴۴۹۱۶

حق چاپ برای انتشارات چراغ دانش محفوظ است. هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز کتبی از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.

فهرست

۹.....	شیوه های عملی تنظیم اظهارنامه
۱۱.....	مبحث اول : کلیات
۱۱.....	گفتار اول: تعریف اظهارنامه
۱۱.....	گفتار دوم: کاربردهای اظهارنامه و زمان ارسال آن
۱۲.....	گفتار سوم: ابلاغ اظهارنامه
۱۵.....	مبحث دوم: قواعد حاکم بر اظهارنامه
۱۵.....	گفتار اول: ارسال اظهارنامه
۱۷.....	برگ اظهارنامه
۲۳.....	برگ اظهارنامه
۳۴.....	گفتار دوم: پاسخ اظهارنامه
۳۵.....	اظهارنامه مطالبات دیوان عادی
۳۶.....	اظهارنامه تعیین داور
۳۷.....	گفتار سوم: انواع اظهارنامه
۴۳.....	مبحث سوم: شیوه های عملی تنظیم اظهارنامه
۴۳.....	گفتار اول: شرایط شکلی اظهارنامه
۴۳.....	گفتار دوم: ارکان اظهارنامه
۴۹.....	نمونه اظهارنامه ها
۵۱.....	تمکین
۵۲.....	فسخ معامله به لحاظ غبن فاحش
۵۳.....	تعهد بیع همراه با چگونگی ثبت و ابلاغ آن
۵۴.....	اطلاع از عدم حضور فروشنده در دفترخانه
۵۵.....	دعوت فروشنده به حضور در دفترخانه
۵۶.....	دعوت فروشنده برای انتقال رسمی مورد معامله
۵۷.....	مراجعةه به دفترخانه و تنظیم سند انتقال ملک
۵۸.....	حضور در دفترخانه و تنظیم سند رسمی انتقال
۵۹.....	موجر به مستأجر مبني بر پرداخت اجاره بها
۶۰.....	خریدار ملک به فروشنده جهت تنظیم سند رسمی انتقال
۶۱.....	خریدار ملک به تنظیم سند رسمی انتقال و مطالبه وجه التزام

۶۲	خریدار ملک به تنظیم سند رسمی انتقال حقوق اعیانی
۶۳	خریدار به فروشنده مبني بر منع نقل و انتقال پلاک ثبتی
۶۴	منع ادامه عملیات ساختمان
۶۵	تخلیه به علت واگذاری مورد اجاره به غیر
۶۶	تخلیه یک باب به جهت تغییر شغل
۶۷	به مستأجر جهت تخلیه یک باب مغازه به علت نیاز شخصی
۶۸	تخلیه یک باب منزل مسکونی به علت انقضاء مدت
۶۹	تنظیم سند رسمی انتقال بهای کسری های پارکینگ
۷۰	تنظیم سند رسمی انتقال و تسليم
۷۱	قلع و قمع بنا به همراه اجرت المثل دوران تصرف بک باب خانه
۷۲	خلع ید و اجرت المثل دوران تصرف
۷۳	فسخ قولنامه از سوی بایع
۷۴	مطلوبه ضرر و زیان ناشی از تخریب
۷۵	وجه چک بلا محل و خسارت واردہ
۷۶	انحلال شرکت
۷۷	مطلوبه وجه چک بلا محل و خسارت تأخیر تأدیه
۷۸	مطلوبه وجه چک حقوقی متعلق به شرکت
۷۹	مطلوبه وجه از بابت قرارداد
۸۰	استرداد لашه چک
۸۱	استفاده شرکتی از محل سرقفلی
۸۲	اعلام ارائه اسناد و مدارک سرقفلی
۸۳	الزام به انجام تعهد (تنظیم سند رسمی اجاره)
۸۴	پاسخ اظهارنامه
۸۵	ابلاغ رسمی جهت تنظیم سند
۸۶	اعلام تعهدات قراردادی و مطالبه خسارت
۸۷	الزام به انجام تعهدات قراردادی
۸۸	موضوع داوری و اعلام داور اختصاصی
۸۹	مطلوبه مجدد خسارت به شرح اظهارنامه
۹۰	الزام به انجام تعهدات قانونی
۹۱	الزام به انجام تعهدات و پرداخت خسارات و وجه التزامات
۹۲	ابلاغ رسمی

۹۳.	مطالبه طلب و تسویه حساب
۹۴.	استرداد وجه دریافتی و تنظیم سند رسمی اجاره
۹۵.	آمادگی پرداخت وام مطابق دستور دیوان محاسبات کشور
۹۶.	اعلام تخلفات قانونی و مطالبه خسارت
۹۷.	اعلام عیب و حق فسخ قرارداد
۹۸.	الزام به انجام تعهد و پرداخت خسارت
۹۹.	ابلاغ قانونی تعهدات قراردادی
۱۰۰.	پرداخت اجرور معوقة و تحويل استناد اجاره
۱۰۱.	اعلام مجدد دریافت چک از بابت ثمن و آماده کردن مقدمات تنظیم سند
۱۰۲.	اعلام فسخ قرارداد به خاطر تخلفات و مطالبه خسارت و استناد امانی
۱۰۳.	دریافت الباقی ثمن معامله و تنظیم سند رسمی و تحويل ملک
۱۰۴.	اظهارنامه دعوت برای حل و فصل اختلاف
۱۰۵.	مطالبه وجه التزام قراردادی
۱۰۶.	اعلام رجوع از هبه آپارتمان
۱۰۷.	تخلیه ملک مسکونی
۱۰۸.	ارائه استناد مالکیت و تنظیم سند رسمی اجاره
۱۰۹.	اعلام آمادگی پرداخت ثمن
۱۱۰.	انجام تعهدات قراردادی و پرداخت الباقی ثمن
۱۱۱.	اعلام موضوع ذیل ماده یک قانون مجازات راجع به انتقال مال غیر
۱۱۲.	اعلام تاریخ و دفترخانه جهت تنظیم سند موضوع مبایعه نامه
۱۱۳.	پرداخت هزینه های صورت گرفته
۱۱۴.	اعلام تخلفات قانونی و مطالبه خسارت
۱۱۵.	تسليیم مبیع و استرداد چک های تضمین
۱۱۶.	استرداد طلا و جواهرات
۱۱۷.	استرداد وجه امانی
۱۱۸.	اعلام فسخ قرارداد فروش شرکت
۱۱۹.	ابلاغ رسمی تخلف از تعهدات و اقدام به برای ضبط وثیقه از بابت خسارات واردہ
۱۲۰.	پاسخ به اظهارنامه مبنی بر وجود حق سرفولی در مغازه
۱۲۱.	مطالبه خسارت از باب عدم انجام تعهد در صورت عدم توافق
۱۲۲.	اعلام موضوع داوری مفاد بیمه نامه و عدم توافق بر تعیین داور سوم
۱۲۳.	اعلام عدم تنفیذ و ابطال معامله فضولی

۱۲۵.....	استرداد اموال امانی .....
۱۲۶.....	اعلام و تنفيذ فسخ قرارداد از طريق داوری .....
۱۲۷.....	پرداخت بدھی و کارسازی وجه چکها .....
۱۲۸.....	اعلام دادرسی و تعیین داور اختصاصی .....
۱۲۹.....	تخلیه عین مستأجره با دریافت حق کسب و پیشه به جهت تخریب و نوسازی .....
۱۳۰.....	الзам به انجام تعهد و پرداخت خسارت قانونی و قراردادی .....
۱۳۱.....	پاسخ به اظهارنامه مبنی بر پرداخت حقوق قانونی .....
۱۳۲.....	فک رهن و استرداد اسناد امانی .....
۱۳۳.....	تحویل اسناد و مدارک و ثمن امانی از بابت آپارتمان وکالتی .....
۱۳۴.....	استرداد اموال .....
۱۳۵.....	انجام تمہدات قانونی و قراردادی .....
۱۳۶.....	اعلام داور اختصاصی .....
۱۳۷.....	استرداد اسناد و مدارک امانی .....
۱۳۸.....	الзам به انجام تعهد .....
۱۳۹.....	پرداخت خسارات و اجرتالمثل به جهت عدم فک رهن .....
۱۴۰.....	آمادگی برای تحویل و تنظیم سند با پرداخت الباقی ثمن معامله .....
۱۴۱.....	استرداد وجوه پرداختی .....
۱۴۲.....	جعل عنوان و استفاده مجعلول از نام انتشارات در چاپ کتاب غیرقانونی .....
۱۴۳.....	تحویل چکهای امانی و دریافت مبلغ قرض الحسن .....
۱۴۴.....	اعلام داور اختصاصی .....
۱۴۵.....	عدم وجود مانع در استفاده از اموال مشاعی .....
۱۴۶.....	دعوت به جلسه رسیدگی .....
۱۴۷.....	پرداخت مطالبات و حقوق و سنوات .....
۱۴۸.....	رفع تصرف و خلعید از مشاعات مجتمع آپارتمانی و جبران خسارت وارد .....
۱۴۹.....	درخواست تعیین و اعلام زمان دقیق تحویل موضوع معامله .....
۱۵۰.....	اعلام تخلف تغییر شغل به مستأجرین .....
۱۵۱.....	اعلام جرم به جهت انتقال مال غیر .....
۱۵۲.....	اعلام مالکیت به شرح متن اظهارنامه .....
۱۵۳.....	الзам به انجام تعهد مبنی بر تحویل کامل موضوع معامله .....
۱۵۴.....	اعلام تعهدات قراردادی و جبران خسارت .....
۱۵۵.....	الзам به انجام تعهدات و پرداخت خسارت .....

۱۵۶	اتمام مدت اجاره و تخلیه سرقالی و پرداخت وجه التزام و خسارت قراردادی .....
۱۵۷	لیست دفاتر خدمات قضایی و دادگاه ها.....
۱۵۹	لیست مجتمع های قضایی تهران.....
۱۶۷	دفاتر خدمات قضایی تهران.....
۱۷۳	منابع و مأخذ.....
۱۷۳	الف) قوانین .....
۱۷۴	ب) کتابها .....

فصل اول

مبحث اول: کلیات

گفتار اول: تعریف اظهارنامه

بند اول - **تعریف اظهارنامه از دیدگاه قانون:** اظهارنامه وسیله‌ای است برای مطالبه حق از دیگری یا رساندن رسمی اظهارات خود راجع به معامله و تعهدات به دیگری.^۱

بند دوم - **تعریف اظهارنامه از دیدگاه حقوق‌دانان:** اهم تعاریف ارائه شده از سوی علمای حقوق عبارت‌اند از:

الف) اظهارنامه یعنی «اعلام رسمی مطلبی به دیگری به‌قصد امکان اثبات اعلام آن مطلب به وی در آینده».^۲

ب) اظهارنامه «نوشته‌ای است که مطابق قانون تهیه شده و ابزار قانونی است برای یادآوری کردن مطالب به طرف معین».^۳

ج) اظهارنامه «یکی از طرق رسمی است برای ابلاغ اظهارات راجع به حقوق ناشی از معاملات و تعهدات اشخاص نسبت به یکدیگر خواه مشعر بر تسلیم چیزی باشد یا نباشد».

گفتار دوم: کاربردهای اظهارنامه و زمان ارسال آن

بند اول - **کاربردهای اظهارنامه:** بر اساس ماده ۱۵۶ می‌توان کاربرد اظهارنامه را در سه شق به شرح ذیل خلاصه نمود:

الف) اظهارنامه وسیله‌ای برای مطالبه حق از دیگری است: افرادی که زمان مطالبه حق آن‌ها فرا رسیده باشد می‌توانند رسمًا به‌وسیله اظهارنامه حق خود را از طرف مقابل درخواست نمایند در صورتی که طلب آن‌ها مؤجل باشد اثری بر اظهارنامه بار نخواهد شد.

ب) اظهارنامه وسیله‌ای برای ابلاغ اظهارات راجع به معاملات و تعهدات است: افرادی که بخواهند مطالبی را به‌طور رسمی به دیگری اعلام و به نحوی که بعد بتوانند ثابت

۱. رک، ماده ۱۵۶ قانون آیین دادرسی مدنی جدید.

۲. سید محمد رضا حسینی، *یادداشت‌های محكمه*، دفتر اول، تهران، مجد، ۱۳۸۹، ص ۳۱.

۳. رک. جعفری لنگرودی، *تومینولوژی حقوقی*، واژه ۱۷۳۹.

کنند که آن مطالب را گفته‌اند از اظهارنامه استفاده می‌کنند خواه آن مطالب مربوط به قراردادها و تعهدات باشند یا نباشند.^۱

ج) اظهارنامه وسیله‌ای برای تسلیم اموال یا اسناد و... می‌باشد: یکی از مهم‌ترین کاربردهای اظهارنامه تسلیم اموال یا اسنادی است که مخاطب از تحويل آن‌ها خودداری می‌کند که در بعضی از موارد مقنن شخص را ملزم به تحويل سند یا مالی می‌کند که در صورت عدم تحويل ممکن است با مسئولیت یا وجه التزامی بسیار سنگین روبه‌رو شود. این امر در روابط موجر و مستأجر بیشتر متجلی می‌شود.

لازم به ذکر است که ممکن است اظهارنامه برای مطالبه حق به همراه اسناد یا اموال باشد یا اینکه ابلاغ اظهارات و تعهدات مبتنی بر تسلیم اموال و اسناد یا اشیاء باشد.

بند دوم- زمان ارسال اظهارنامه: هرچند مطابق ماده ۱۵۶ قانون آیین دادرسی مدنی جدید مطالبه حق به‌وسیله اظهارنامه مقید به «قبل از تقدیم دادخواست» می‌باشد، ولی مفهوم این جمله این نیست که بعد از تقدیم دادخواست نمی‌توان اظهارنامه فرستاد.^۲ بنابراین مطالبه حق از طریق اظهارنامه و استفاده از اظهارنامه برای اعلام اظهارات راجع به قراردادها یا اظهارنامه مشعر بر تسلیم مال محدود به زمان خاصی نمی‌باشد.

گفتار سوم: ابلاغ اظهارنامه

حال سؤال این است که ابلاغ اظهارنامه توسط چه مراجعی انجام می‌گیرد. در این خصوص مقنن به دو مرجع احازه ابلاغ اظهارنامه را داده است، ما به ترتیب به بررسی رویه عملی برای ابلاغ اظهارنامه در هر دو مرجع صلاحیت‌دار می‌پردازیم.

بند اول - دفتر دادگاه‌ها: طبق ماده ۱۶۵ دفتر دادگاه‌ها مسئولیت ابلاغ اظهارنامه را بر عهده دارد.

الف) مراحل عملی برای ابلاغ اظهارنامه در دادگاه‌ها: در چهار مرحله ابلاغ اظهارنامه انجام می‌پذیرد.

۱. جلال الدین مدنی، آیین دادرسی مدنی، پایدار، ۱۳۷۹، ص ۳۱.

۲. عباس زراعت، آیین دادرسی مدنی در نظم حقوقی کیفری ایران، تهران، خط سوم، ۱۳۸۳، ص ۵۲۶.

۱. تهیه یک برگ اظهارنامه: فرد برای گرفتن یک برگ اظهارنامه باید به قسمت مربوط به (تمبر فروشی) در هر دادگاه رجوع کرده و با پرداخت مبلغ ۵۰۰ تومان که هزینه تمبر الصاقی به اظهارنامه می‌باشد، آن را دریافت نماید.^۱

۲. تکمیل کردن اظهارنامه: در خصوص نحوه تکمیل کردن ارکان اظهارنامه در مباحث آتی توضیحات کامل و کافی داده خواهد شد. اظهارکننده محترم باید بر اساس نکات عملی مباحث آتی اظهارنامه را تکمیل کرده و آن را امضاء نماید. البته به یاد داشته باشیم که بعد از تکمیل اظهارنامه باید اظهارکننده با مراجعه به واحد تمبر فروشی مجتمع قضائی مربوطه به اظهارنامه خود ۱۵۰۰۰ ریال تمبر الصاق نماید.

۳. تحويل اظهارنامه به واحد اظهارنامه: بعد از الصاق تمبر پانزده هزار ریالی باید دو امر مهم مورد توجه قرار گیرد.

۳-۱. مرجع قضائی صالح برای تقدیم اظهارنامه: اظهارنامه باید با توجه به محل اقامت مخاطب به دادگاهی (مجتمع قضائی) تقدیم شود که مخاطب در حوزه قضائی آن اقامت دارد و این نوع صلاحیت محلی از طریق نشانی درج شده توسط اظهارکننده در قسمت «مشخصات و اقامتگاه مخاطب» در اظهارنامه مشخص می‌گردد البته لازم به توضیح است که هر چند از نظر تقسیمات حوزه قضائی کل شهرستان تهران یک حوزه قضائی به شمار می‌آید ولی با توجه به تقسیمات اداری و کاری هر مجتمع قضائی، اظهارکننده محترم باید با عنایت به محل اقامت مخاطب، اظهارنامه خود را به مجتمع قضائی که اظهارشونده در حوزه آن اقامت دارد تقدیم نماید.

۳-۲. واحد اداری صالح: بعد از مشخص شدن مرجع قضائی صالح برای ابلاغ، حال سؤال این است که اظهارکننده به کدام قسمت باید مراجعه کند؟ فرد باید به « واحد اظهارنامه» مراجعه نماید اگر این‌چنین واحدی وجود نداشته باشد به واحد ابلاغات مراجعه و اظهارنامه خود را تقدیم نماید و رسیدی مشتمل بر تاریخ تسلیم اظهارنامه و شماره اظهارنامه از واحد مربوطه دریافت کند.

---

۱. بند ۶ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصوب آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳ و اصلاحات بعدی.

۴. ابلاغ اظهارنامه: ابلاغ اظهارنامه تابع قوانین کلی مربوط به ابلاغ اوراق قضائی می باشد و برای ارسال اظهارنامه به یک نفر مخاطب، سه نسخه و برای دو نفر مخاطب چهار نسخه لازم است و باید تمام نسخه های اظهارنامه به دایره ابلاغ تقدیم شده تا به شرح ذیل اقدام شود.

نسخه اول - به مخاطب تحويل و در دو نسخه دیگر با قيد تاریخ ابلاغ و مشخصات مخاطب رسید اخذ شود.

نسخه دوم و سوم - به مر جع ارسال کننده اظهارنامه، اعاده شود.

یک نسخه نزد مر جع اقدام کننده باقی و نسخه دیگر با مر جعه اظهار کننده به وی تحويل داده می شود.^۱

بند دوم - ابلاغ اظهارنامه توسط ادارات ثبت اسناد و املاک کشور: از مر جع دیگری که مقنن مسئولیت ابلاغ اظهارنامه را به آن سپرده است اداره ثبت اسناد و املاک کشور می باشد.^۲

الف) مراحل عملی برای ابلاغ اظهارنامه در اداره ثبت اسناد و املاک: مراحل عملی برای ابلاغ اظهارنامه در اداره ثبت همان چهار مرحله فوق الذکر می باشد که به خاطر شباهت این مراحل از تکرار آنها پرهیز می نمایم.

۱. جلال الدین مدنی، آیین دادرسی مدنی، پایدار ۱۳۷۹ صص ۳۰ - ۳۱.

۲. ماده ۱۵۶ قانون آیین دادرسی مدنی.

مبحث دوم: قواعد حاکم بر اظهارنامه

گفتار اول: ارسال اظهارنامه

بند اول- اختیاری بودن ارسال اظهارنامه: طبق ماده ۱۵۶ قانون آیین دادرسی مدنی اظهارنامه یکی از راههای رسمی برای مطالبه حق می‌باشد و هر شخص در استفاده از این راهکار مجاز و مختار شمرده می‌شود، مگر در مواردی که قانون یا قرارداد یا عرف ارسال اظهارنامه برای تحقق شرط یا انجام تعهد را لازم دانسته باشد.

بند دوم- اجباری بودن ارسال اظهارنامه: آنچه به عنوان قاعده یا اصل شمرده می‌شود «اختیاری بودن ارسال اظهارنامه» می‌باشد، ولی در مواردی قانون یا قرارداد شخص را مکلف می‌کند تا برای دستیابی به حق یا تهی شدن از مسئولیتی اقدام به ارسال اظهارنامه نماید که این بحث به شرح ذیل توضیح داده می‌شود.

(الف) اجبار قراردادی یا عرفی: همان‌طوری که از نام این عنوان تداعی می‌شود اجبار به ارسال اظهارنامه ناشی از اراده طرفین در تحقق شروط و ملزمات قرارداد بوده است به عبارتی دیگر متعاقدين ممکن است برای تحقق شرطی یا رهایی از مسئولیتی که قرارداد بر آن‌ها تحمیل خواهد کرد آن را مشروط به ارسال اظهارنامه به متخلص بنمایند. در این حالت مختلف مسؤول جبران خسارات وارد نخواهد بود مگر موضوع از طریق اظهارنامه به وی ابلاغ و اعلام گردد. در ذیل به نمونه‌هایی از این اظهارنامه اشاره می‌کنیم:

۱. ارسال اظهارنامه برای اعلام تخلف از شرط؛
۲. ارسال اظهارنامه برای اعلام عدم مسئولیت؛
۳. ارسال اظهارنامه برای اعلام عدم همکاری.

(ب) اجبار قانونی: اگر مقتن وارد عمل شده و اراده طرفین را تحت الشعاع قرار دهد و برای اشخاص الزاماتی را تحمیل کند از این نوع اجبار به «اجبار قانونی» تعبیر می‌شود به عبارتی منشأ ایجاد کننده اجبار، خود قانون‌گذار می‌باشد نه تعهدات طرفین در قرارداد یا عرف حاکم بر قرارداد بنابراین وقتی که مقتن شخص یا اشخاصی را ملزم به ارسال اظهارنامه بداند در صورت عدم رعایت آن ممکن است با مسئولیت مدنی یا حتی کیفری مواجه شود. در ادامه به نمونه از این نوع اظهارنامه‌ها اشاره خواهیم کرد.

۱. ارسال اظهارنامه به «واگذارکننده برات»: دارنده براتی که به علت عدم تأديه اعتراض شده است باید ظرف ده روز از تاریخ اعتراض، عدم تأديه را به وسیله اظهارنامه رسمی یا مراسله سفارشی دو قبضه به کسی که برات را به او واگذار نموده اطلاع دهد و هر یک از ظهernoیس‌ها نیز باید در ظرف ده روز از تاریخ دریافت اطلاع نامه فوق، آن را به همان وسیله به ظهernoیس سابق خود اطلاع دهد.^۱

رأی وحدت رویه ردیف ۱۲ مورخ ۱۳۴۱/۷/۱۱: عدم ارسال اظهارنامه رسمی یا مراسله سفارشی دو قبضه به واگذارنده برات یا اطلاع نامه از طرف هر ظهernoیس به ظهernoیس سابق خود نمی‌تواند موجب اسقاط حق اقامه دعوای دارنده برات بر واگذارنده و قبول کننده و ظهernoیس‌ها و همچنین هر ظهernoیس بر ظهernoیس سابق خود گردد...»

---

۱. رک، مواد ۲۸۴ و ۲۸۵ لایحه اصلاحی قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱.

برگ اظهارنامه

مشخصات و اقامتگاه مخاطب	موضوع اظهارنامه	مشخصات و اقامتگاه اظهارکننده
		<p>مخاطب محترم سلام علیکم</p> <p>احتراماً مطابق گواهی عدم تأديه پیوستی برات به شماره... که شما آن را به اینجانب واگذار نموده اید. به شما اعلام می شود که ظرف ۱۰ روز ضمن اعلام این موضوع بر ظهرنویسان سابق مبلغ برات را با همکاری سایر مسئولین (تضامنی) کارسازی نماید تا مانع اقدامات قضائی اینجانب شوید.</p>

۲. ارسال اظهارنامه از طرف «مالک به امین»: سرایدار، خادم، کارگر و به‌طورکلی هر امین دیگری، چنانچه پس از ده روز از تاریخ ابلاغ اظهارنامه مالک، یا مأذون از طرف مالک یا کسی که حق مطالبه دارد مبنی بر مطالبه مال امانی، از آن رفع تصرف ننماید، متصرف عدوانی محسوب می‌شود.^۱

---

۱. رک، ماده ۱۷۱ قانون. آینه دادرسی در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹.

برگ اظهارنامه

مشخصات و اقامتگاه مخاطب	موضوع اظهارنامه	مشخصات و اقامتگاه اظهارنامه کننده
	<p>مخاطب محترم...</p> <p>با عرض سلام و ادب</p> <p>احتراماً به تجویز ماده ۱۵۶ قانون آیین دادرسی مدنی موارد ذیل به شما ابلاغ می‌گردد.</p> <p>۱. حضرت‌عالی از تاریخ ۱۳۸۸/۴/۴ تا تاریخ ۹۰/۶/۵ سرایدار یا خادم آپارتمان اینجانب واقع در... بودید.</p> <p>۲. با برگشت اینجانب از مسافرت خارج از کشور و پایان یافتن مدت قرارداد فی‌مابین از حضرت‌عالی خواهشمند است مستندًا به ماده ۱۷۱ قانون آیین دادرسی مدنی آپارتمان مذکور را خالی کرده و به اینجانب تحويل نمایید.</p> <p>۳. اینجانب طبق قرارداد فی‌مابین مبلغ... را از طریق اظهارنامه به شما تقدیم می‌نمایم و به حضرت‌عالی اخطار می‌کنم ظرف مهلت ۱۵ روز آپارتمان را تخلیه کرده و تحويل ننمایید، از طریق مراجع قضائی ذی‌صلاح اقدام خواهم نمود.</p>	

۳. ارسال اظهارنامه «تعیین داور»: در مواردی که طرفین معامله یا قرارداد متعهد به معرفی داور شده باشند ولی داور یا داوران خود را معین نکرده باشند و در موقع بروز اختلاف نخواهند و یا نتوانند در معرفی داور اختصاصی خود اقدام و یا در تعیین داور به دادگاه یا شخص ثالث نیز محول نشده باشد، یک طرف می‌تواند داور خود را معین کرده به وسیله اظهارنامه رسمی به طرف مقابل معرفی و درخواست تعیین داور نماید و یا نسبت به تعیین داور ثالث تراضی کند. در این صورت طرف مقابل مکلف است ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ اظهارنامه داور خود را معرفی و یا در تعیین داور ثالث تراضی نماید. هرگاه تا انقضای مدت یادشده اقدام نشود، ذی‌نفع می‌تواند حسب مورد برای تعیین داور به دادگاه مراجعه کند.

در مواردی که مقرر گردیده است حل اختلاف به یک نفر داور ارجاع شود و طرفین نخواهند یا نتوانند در انتخاب داور تراضی نمایند و نیز درصورتی که داور یکی از طرفین فوت شود، یا استعفاء دهد و طرف نامبرده نخواهد جانشین او را معین کند و یا در هر موردی که انتخاب داور به شخص ثالث واگذار شده و آن شخص از تعیین داور امتناع نماید یا تعیین داور از طرف او غیرممکن باشد، هریک از طرفین می‌توانند با معرفی داور موردنظر خود به وسیله اظهارنامه از طرف مقابل درخواست نماید که ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ اظهارنامه نظر خود را در مورد داور واحد اعلام کند و یا حسب مورد در تعیین جانشین داور متوفی یا مستعفی یا داوری که انتخاب او به وسیله ثالث متuder گردیده اقدام نماید. درصورتی که با انقضای مهلت،

اقدامی به عمل نیاید، برابر قسمت اخیر ماده قبل عمل خواهد شد.^۱

---

۱. رک، مواد ۴۵۹ و ۴۶۰ قانون آینین دادرسی در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹.

برگ اظهارنامه

مشخصات و اقامتگاه مخاطب	موضوع اظهارنامه	مشخصات و اقامتگاه اظهارکننده
	<p>مخاطب محترم سلام علیکم</p> <p>احتراماً به تجویز ماده ۱۵۶ قانون آینین دادرسی مدنی موارد ذیل به حضرت‌عالی ابلاغ می‌گردد:</p> <p>۱. طبق قرارداد... که در مورخ... فی‌ما بین منعقد شده است در ماده... آن قرارداد مقرر شده است که «در صورت اختلاف در اجرای این قرارداد، اختلافات از طریق داور حل و فصل خواهد شد.»</p> <p>۲. در حال حاضر اختلاف ما در نحوه اجرای مراحل قرارداد می‌باشد. لذا در جهت اجرای مفاد ماده ۴۵۹ و ۴۶۰ به حضرت‌عالی اعلام می‌نمایم. داور خود را ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ این اظهارنامه تعیین نمایید مانع مراجعةه اینجانب به مراجع صالح قضائی شوید.</p>	

۴. ارسال اظهارنامه برای «تحویل گرفتن عین مستأجره»: هرگاه مستأجر به علت انقضای مدت اجاره یا مواردی که به تقاضای او حکم فسخ اجاره صادر شده مورد اجاره را تخلیه کند و موجر از تحویل گرفتن آن امتناع کند مستأجر مکلف است به وسیله اظهارنامه از موجر یا نماینده قانونی او تقاضا کند که برای تحویل مورد اجاره حاضر شود. درصورتی که موجر ظرف پنج روز از تاریخ ابلاغ اظهارنامه حاضر نگردد مستأجر باید به دادگاه محل وقوع ملک مراجعه و تخلیه کامل مورد اجاره را تأمین دلیل نماید و کلید آن به دفتر دادگاه تسلیم کند.^۱

---

۱. رک، ماده ۱۳ قانون روابط موجر و مستأجر مصوب سال ۱۳۵۶.

برگ اظهارنامه

مشخصات و اقامتگاه مخاطب اظهارنامه	موضوع اظهارنامه	مشخصات و اقامتگاه اظهار کننده
	<p>مخاطب محترم سلام علیکم</p> <p>احتراماً به تجویز ماده ۱۵۶ قانون آیین دادرسی مدنی موارد ذیل به شما ابلاغ می‌گردد:</p> <p>۱. طبق قرارداد... از مورخ... تا... اینجانب مستأجر شما بودم که در حال حاضر قرارداد اجاره به پایان رسیده است.</p> <p>۲- اینجانب در جهت اجرای مفاد ماده ۱۳ قانون ۱۳۵۶ به شما اعلام می‌کنم برای تحويل مورد اجاره در مورخ... حاضر شوید. درصورتی که ظرف ۵ روز از تاریخ ابلاغ اظهارنامه حاضر نگردید، اینجانب به دادگاه محل وقوع ملک مراجعة و تخلیه کامل مورد اجاره را تأمین دلیل نموده و کلید آن را به دفتر دادگاه تسلیم خواهم نمود.</p>	

۵. ارسال اظهارنامه برای «پرداخت مال الاجاره یا اجرت المثل معوقه»: در صورتی که مستأجر در مهلت مقرر در ماده ۶ این قانون از پرداخت مال الاجاره یا اجرت المثل خودداری نموده و با ابلاغ اخطار دفترخانه تنظیم‌کننده سند اجاره یا اظهارنامه (در موردی که اجاره‌نامه عادی بوده یا اجاره‌نامه‌ای در بین نباشد) ظرف ده روز قسط یا اقساط عقب افتاده را نپردازد، در این مورد اگر اجاره‌نامه رسمی باشد موجر می‌تواند از دفترخانه یا اجرای ثبت صدور اجراییه بر تخلیه و وصول اجاره‌بها را درخواست نماید.

تبصره ۱- در صورتی که مستأجر دو بار ظرف یک سال در اثر اخطار یا اظهارنامه مذکور در بند (۹) این ماده اقدام به پرداخت اجاره‌بها کرده باشد و برای بار سوم اجاره‌بها را در موعده مقرر به موجر نپردازد و یا در صندوق ثبت تودیع ننماید، موجر می‌تواند با تقدیم دادخواست مستقیماً از دادگاه درخواست تخلیه عین مستأجره را بنماید. حکم دادگاه در این مورد قطعی است.^۱

---

۱. رک، بند ۹ و تبصره یک ماده ۱۴ قانون روابط موجر و مستأجر سال ۱۳۵۶.

برگ اظهارنامه

مشخصات و اقامتگاه اظهارنامه	موضوع اظهارنامه	مشخصات و اقامتگاه اظهارنامه مخاطب
		<p>مخاطب محترم... سلام علیکم</p> <p>در جهت تجویز ماده ۱۵۶ مطالب ذیل به حضرت عالی ابلاغ می‌گردد:</p> <p>۱. طبق قرارداد رسمی... حضرت عالی از تاریخ... مستأجر اینجانب هستند و باید در مواعده معین شده در قرارداد اجرت المسمی پرداخت می‌گردید ولی متأسفانه حضرت عالی از تاریخ... تا تاریخ... هیچ مبلغی را به اینجانب پرداخت ننموده‌اید.</p> <p>۲. اینجانب در جهت اجرای بند ۹ ماده ۱۴ قانون روابط مoyer و مستأجر ۱۳۵۶ به شما اعلام و ابلاغ می‌نمایم که ظرف ۱۰ روز اقساط عقب افتاده خود را بپردازید و الا برای احراق حق خود به مراجع قضائی ذی صلاح مراجع خواهم نمود.</p>